

Kémia

K.G. 67. Melyik oxidban nagyobb a fém százalékos tartalma: a kalcium-oxidban, vagy az alumínium-oxidban?

K.G. 68. Hány százalékos tömegvesztéssel jár a kristálysódának olyan hőfokon való hevítése, amelyen elveszti kristályvizét?

K.G. 69. A 14 tömegszázalékos sóoldat sűrűsége $1,1 \text{ g/cm}^3$. Hány gramm sót tartalmaz az oldat $1,5 \text{ dm}^3$ -e? Hány mólnyi ez a sómennyiség?

K.G. 70. 1000 g oldat $0,5$ mólnyi feloldott kalcium-kloridot tartalmaz. Hány darab ion található ebben az oldatban? Hogyan aránylik ez a szám az oldatban levő vízmolekulák számához?

K.G. 71. Egy színtelen kristályos ionvegyületben a pozitív és negatív ionok számaránya $1:1$, tömegeik aránya $5:2$. Egy mólnyi kristály tömege azonos mértékű $6 \cdot 10^{23}$ db vasatom tömegével. Írd fel az ionvegyület molekulaképletét!

K.G. 72. Két elem a periódusos rendszer azonos periódusában, egymást követő csoportba tartozik. A két elem atomja protonjainak és elektronjai számának összege 66 . Melyik két elemre igaz az állítás? Igazold számítással!

K.G. 73. Ismeretlen összetételű szénhidrogént oxigénfeleslegben tökéletesen elégetünk. Az égéstermékeket szobahőmérsékletre hűtve a molekulák 40% -a cseppfolyósodik. A megmaradt gázelegyet kalcium-hidroxid oldatba vezetve a molekulák fele megkötődik. Írjuk fel a szénhidrogén molekula és szerkezeti képletét!

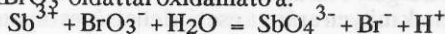
K.L. 100. 20 cm^3 $1,00$ mólos BaCl_2 -oldathoz ($\rho = 1,20 \text{ g/cm}^3$) $40,00 \text{ cm}^3$ $1,00$ mólos ($\rho = 1,06 \text{ g/cm}^3$) H_2SO_4 -oldatot adunk. A báriumtartalom BaSO_4 alakban teljes egészében kiválik az oldatból. Hány cm^3 $1,00$ mólos NaOH -oldattal közömbösíthető a megmaradt oldat $10,00 \text{ g}$ -ja?

K.L. 101. Egy alkán szénhidrogén két mólját 29 mól mennyiségű, oxigénben dúsított levegőben égetjük el. Az égéstermékben egyenlő a CO_2 , az O_2 és a N_2 -molekulák száma. Melyik alkánt égettük, s milyen térfogatszázalékos összetételű levegőben?

K.L. 102. Egy 1000 cm^3 -es 20°C -os zárt edényben 10 cm^3 folyékony dietil-éter van. Hány mól és hány gramm étert tartalmaz összesen az edény, ha az éter sűrűsége ezen a hőfokon $0,74 \text{ g/cm}^3$, gőztenziója pedig 60 kPa ?

K.L. 103. NaHCO_3 és Na_2CO_3 $10\text{H}_2\text{O}$ elegyet hevítve víz és széndioxid távozik, és Na_2CO_3 marad vissza. Írja fel a lejátszódó folyamatok egyenletét. Mi a két só molaránya az elegyben, s mekkora a százalékos tömegcsökkenés, ha a távozó gázelegyben tízszer annyi mól víz van, mint széndioxid?

K.L. 104. Antimon(III)-oxoklorid ($\text{Sb}_x\text{O}_y\text{Cl}_z$) $95,7 \text{ mg}$ -jának antimontartalma 20 cm^3 $0,01$ mólos KBrO_3 -oldattal oxidálható a:

együtthatókkal kiegészítendő egyenlet szerint. Mi a vegyület sztöchiometriai képlete?

K.L. 105. 1 mól Na_2SO_4 -ból 1000 g vízzel készített oldatot elektrolizálunk. A művelet során H_2 és O_2 fejlődik az elektródokon. A só fele Na_2SO_4 $10\text{H}_2\text{O}$ alakban kiválik, míg a visszamaradt telített oldatban a $\text{H}_2\text{O}/\text{Na}_2\text{SO}_4$ molarány 40 . Mennyi elektromos töltés fogyott, és hány dm^3 standard állapotú gáz fejlődött az elektródokon?

K.L. 106. Hány tömegszázalékos az a $0,90 \text{ g/cm}^3$ sűrűségű 25°C -os NH_3 -oldat, amelyből $4,00 \text{ cm}^3$ -t vízzel 1000 cm^3 -re hígítva, $11,00$ -es pH-jú oldatot kapunk? $K = 1,8 \cdot 10^{-5} \text{ mól/dm}^3$

K.L. 107. 90 mólszázalék kénsavat tartalmazó vizes oldatot zárt, 1 m^3 -es térben hevítünk. Az egyensúlyi gázelegyben 50 mólszázalék vízgőz van, gázállapotú H_2SO_4 és SO_3 mellett. Mi az egyensúlyi gázelegy mólszázalékos összetétele? Hány g kénsavoldat volt az edényben? A $\text{H}_2\text{SO}_4 \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O} + \text{SO}_3$ folyamatra az adott hőfokon $K = 10^{-2} \text{ mól/dm}^3$.

A K.L. 100 - 107 feladatok az 1993-as győri Irinyi János Középkiskolai Kémiaverseny feladatai.

K.L. 108. 136,11 g szennyezett KClO_3 hidrogénklorid oldattal reagál sárgászöld gáz képződése közben. A keletkező gázt maradéktalanul egy olyan 5 dm^3 térfogatú edénybe gyűjtik, amelyben H_2 található 27°C -on. Az edényben levő gázkeverék komponenseinek mólaránya 1:1. A reakciófeltételeit biztosítva, az 80 %-os hatásfokkal megy végbe, aminek eredményeként az edényben 6 mól gázelegy lesz.

a) Írjuk fel a reakciók egyenleteit

b) Határozzuk meg a KClO_3 tisztasági fokát, a kezdeti nyomást az edényben és a gázkeverék átlagos molekulatömegét a reakció előtt és után

c) Milyen térfogatú 1n-os HCl -oldatra van szükség ahhoz, hogy a reakció során keletkező HCl elnyeletése során 3n-os oldatot nyerjünk?

(az oldásnál fellépő térfogatváltozások elhanyagolhatók)

(Marosvásárhely - megyei olimpia 1993)

K.L. 109. Etént és hidrogént tartalmazó gázelegyet Pt katalizátoron átvezetve 30%-os térfogatcsökkenést észleltek. Teljes átalakulást feltételezve milyen térfogatszálalékban tartalmazhatta az elegy a két komponenst?

(Horváth Gabriella - Marosvásárhely)

K.L. 110. 4,55 g szénhidrogén elégetésekor 185,091 kJ hőmennyiség és 7,8 l normál állapotú CO_2 keletkezett. Határozzuk meg a szénhidrogén molekulaképletét. Adottak a következő képződéshő értékek:

$\Delta H^\circ_{\text{szénhidrogén}} = 83 \text{ kJ/mol}$

$\Delta H^\circ_{\text{CO}_2(\text{g})} = -394 \text{ kJ/mol}$

$\Delta H^\circ_{\text{H}_2\text{O}(\text{g})} = -242 \text{ kJ/mol}$

(Horváth Gabriella - Marosvásárhely)

Informatika

I.23. Az (x_i, y_i) , $i = 1, 2, \dots, n$ számpárok egy konvex sokszög csúcsainak a koordinátái, tetszőleges sorrendben felírva. Írjunk Pascal programot, amely lerajzolja a sokszöget!

I.24. Adott az $a = (a_1, a_2, \dots, a_n)$ vektor, amelynek elemei természetes számok. Rendezzük át a vektor elemeit úgy, hogy a párosak a páratlanok elé kerüljenek! Az adott vektoron kívül más vektort ne használjunk!

I.25. Adott egy $x_1, x_2, \dots, x_n$ sorozat és egy k természetes szám ($k < n$). Határozzuk meg, a sorozat rendezése nélkül, a növekvő sorrendbe rendezett sorozat k -adik elemét!

(I.23 — I.25. a Gazeta de Informatica alapján)

Véglegesítő vizsga tételek

A véglegesítő vizsga írásbeli tételei fizikából és szakmódszertanból. Babes - Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, 1993. augusztus 28.

I. kategóriás tanárok

1. A termodinamika II. főtétele: kijelentése; Carnot-ciklus; entrópia; irreverzibilitás.

2. Egy áramforrás egyaránt a $P = 80 \text{ W}$ teljesítményt szolgáltatja a külső áramkörre, amikor annak ellenállása $R_1 = 5 \text{ ohm}$, illetve amikor $R_2 = 20 \text{ ohm}$. Határozzuk meg:

a) az áramforrás r belső ellenállását és az e.m.f.-ét.

b) az áramkör hatásfokát az R_1 , ill. az R_2 ellenállásra juttatott teljesítménycsökkenés szempontjából!

3. A differenciált oktatás megszervezésének módozatai a fizika tanításában.